

Debesudota, vėsaus.
Saulė teka 5:34, leidžiasi 7:59.

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanians in The United States

VOL. LVIII

Chicago, Ill. — Trečiadienis, Gegužio-May 12 d., 1971 m.

Kaina 15c

112

V. VOKIETIJOS - ČEKOSLOVAKIJOS DERYBOS

AMERIKOS GELEZINKELIŲ PROBLEMA

Pirmadienį gresia naujas streikas

WASHINGTONAS. — Amerikai gresia vėl geležinkelio streikas, nes viena unija su 13,000 narių — Brotherhood of Railroad Signalmen — grąsina streikuoti nuo pirmadienio 6 val. ryto, jei darbdaviai nepakels jų algų. Jau 20 mėnesių darbininkai neturėję algų pakėlimo, o dabar darbdaviai siūlomas padidinimas — 1.61 dol. ir valandą esąs nepakankamas. Tokį pakėlimą rekomendavo prezidento sudaryta komisija. Šiuo metu signalų operatoriai gauna vidurkį 8.78 dol. ir valandą. Jie tvirtina, kad panašių kvalifikacijų darbininkai pramonėje uždirba daug daugiau. Darbininkai siekia 54% pakėlimų, o darbdaviai siūlo 42%.

Amerikos geležinkeliai yra sunkioje padėtyje. Prekiniai traukiniai dar šiaip taip išsilaiko, tačiau keleivinių traukinių skaičius nuo gegužės 1 d. buvo labai sumažintas. Naujai įvesta Amtrak sistema nutraukė kursavimą į kai kuriuos miestus. New Yorko, Ohio ir Michigano valstijos pačios pradėjo vieną liniją iš New Yorko į Chicago per Buffalo ir Clevelandą, nes Amtrak traukiniai ir Clevelandą nebėra. Pirmadienį pirmas šios naujos linijos traukinys išvyko iš New Yorko su 18 keleiviu.

Nemažai prie keleivinių traukinių nustumimo prisidėjo geležinkeliečių unijos. Darbdaviai tvirtina, kad apie 10% visų darbininkų geležinkelioose, arba 60,000 žmonių, gauna algas be reikalo, nes jų darbas tapo nebereikalingas. Nurodoma, kad traukinys iš Chicago į San Francisco turi 20 žmonių "igulą". Tiek traukinyje yra įvairių patarnautojų ir darbininkų. Per visą kelionę jie keičiasi ir iš viso tame kelyje dirba 77 žmonės. Palyginimui, didelis spausminis lėktuvas nuveža keleivius su 6 igulais.

Darbo taisyklės buvo nustatytos 1919 metais ir vis dar jų laikomasi. Tada darbo diena buvo laikoma aštuonios valandos arba 100 mylių padaryto kelio traukinyje. Todėl ir dabar prekiniai traukiniai palydava pavažiuoja 100 mylių ir baigia darbą. Juos pakeičia kiti darbininkai. Keleiviniuose traukiniuose laikomasi 150 mylių darbo dienos. Kada šios taisyklės buvo priimtos, 100 mylių buvo reikšmingas darbo dienos įvertinimas, nes traukiniai valkščiodavo pamažu. Dabar tos taisyklės atneša tik nuostolius geležinkelio bendrovėms ir jos, kaip Penn Central, bankrutuoja.

Padidino turistams paso mokesčius

Italijos politinės informacijos agentūra "Fert" š. m. 7 pr., panaudojo Eltos biuletenio, italų kalboje, "Elta-Press" komentarus apie sovietų 1970 m. spalio mėn. įvestą, pakeltą mokesčių pasams — vietoje buvusių 40 rublių, keliaujant į Vakarų pasaulio "kapitalistinius, bet ne socialistinius kraštus", dabar turi už pasą mokėti 400 rublių, arba, italų liromis skaičiuojant, 250,000 lirų.

Agentūra pakartoja Eltos teigimus, kad mokesčiai už pasą — 400 rublių, tai suma, kurią mies-tas gydytojas Baltijos kraštuose tegali uždirbti vos per penkis mėnesius. Netenka abejoti, kad sovietai pasiryžę varžyti savo piliečių keliavimus į Vakarų, laisvąjį pasaulį. Lietuvos, Latvijos ir Estijos gyventojus, turinčius giminių Vakaruose, naujasis mokesčio paliečia ypatingai skaudžiai. (E)

IŠ VISO PASAULIO

WASHINGTONAS. — Valstybės departamentas studijuoja Kinijos premjero Chou En Lai pareikšimą arabų laikraščiams, kad jis pasirengęs derėtis su Amerika dėl Formozos salos ateities statuso. Tai esąs vienintelis Amerikos ir Kinijos ginčas.

TEL AVIVAS. — Izraelis sutikęs atitraukti savo kariuomenę nuo Suez daugiau, negu 10 mylių, tačiau Egiptas vis reikalauja, kad Izraelis atsitrauktų 115 mylių.

WASHINGTONAS. — Amerikos moterų organizacija prašo darbo sekretorių Hodgson išaiškinti ar nėra diskriminacijos prieš moteris viešosiose mokyklose. Jei yra, jis prašomas tokioms mokykloms nutraukti lėšas. Moterys nurodo, kad aukštesniosios mokyklose moterų sudaro 50% visų mokytojų, tačiau mokyklų vedėjų — direktorių net 96% esą vyrai. Pradidės mokyklose net 85% mokytojų — moterys, tačiau vedėjų 78% yra vyrai.

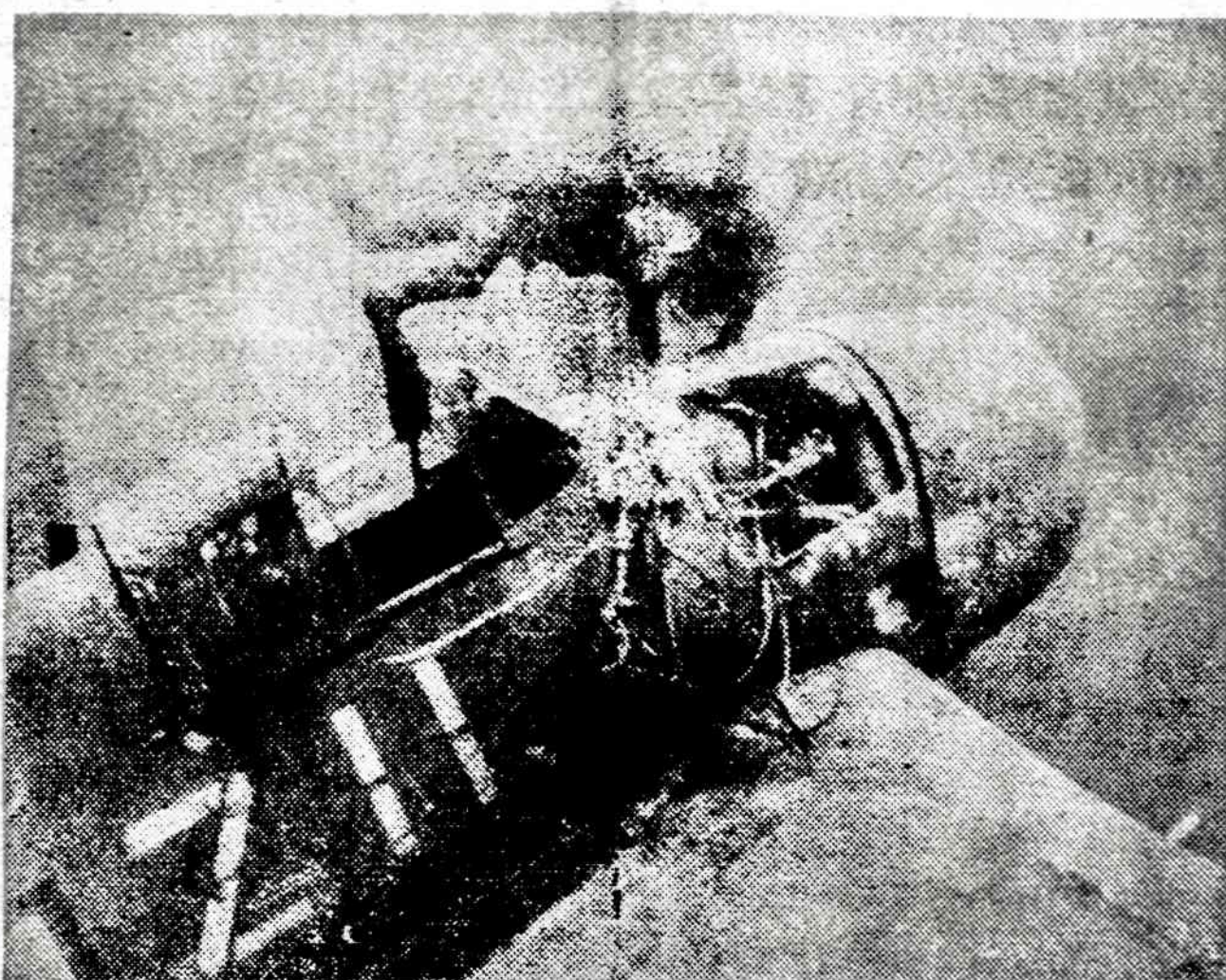
WASHINGTONAS. — Illinois atstovas Dan Rostenkowski pasiūlė Atstovų Rūmuose rezoliuciją, reikalaujančią baigti Vietnamo karą iki gruodžio 31 d. Po to siūloma nutraukti visas lėšas. Rezoliuciją pasirašė 110 atstovų.

SACRAMENTO. — Kalifornijos gubernatoriaus žmona taip pat pasipiktino paskutine demokratų ataka ant jos vyro Ronald Reagan, kad ji raginanti jį daugiau nekandiduoti į jokią politinę vietą, nes politika esanti nešvari.

Japonai svarsto Kinijos klausimą

TOKIO. — Amerikos vyriausybė pradėjus flirtuoti su komunistine Kinija, kyla rūpesčių Japonijos valdžiai, kad ji neatsiliktų nuo viso pasaulio. Japonijos užsienio reikalų ministeris praėjusią savaitę Singapūre pareiškė, kad Japonija pasidavė karui baigiantis, Chiang Kai Sheko vyriausybė ir su ja pasirašė taikos sutartį bei turi diplomatinis ryšius.

Jei komunistinė Kinija įeity į Jungtines Tautas vietoje Tautinės Kinijos, Japonijos padėtis būtų gan sunki ir tas pakenktų dabartinei vyriausybei. Japonų spauda ir ypač kairiosios japonų partijos ragina valdžią keisti savo politiką ir užbaigti santykius su 13 milijonų Formozos kinų, užmezgant geresnius ryšius su 800 milijonų komunistinės Kinijos gyventojų valdžia. Kitaip Japonija liks vienintelė didesnė pasaulio valstybė neturinti ryšių su Pekinu.

Narai padeda iškelti Ramiajame vandenyne 26 metus išgulėjusį dugne lėktuvą. Stiklo gamintojai Pittsburghe džiaugiasi, kad ir po tiek laiko vandenyje, lėktuvo stiklo langai buvo permato mi ir nesugedę.

PASAULYJE 23 MILLJONAI KAREIVIŲ, GINKLAMS IŠLEIDŽIAMA 204 BILLJONAI

WASHINGTONAS. — Pasaulis dar labai daug išleidžia ginklams pirkti. Praėjusiais metais, kaip praneša, JAV Ginklų Kontrolės ir Nusiginklavimo agentūra, pasaulyje ginklams buvo išleista 204 milijardai (bilijonai) dolerių. Žymia dalį šios sumos sudarė infliacijos padariniai. Sumažėjus pinigų vertei, suma gavosi didesnė, nors ginklavimo pastangos buvo mažesnės. Ginklams išleisti pinigai sudarė neturtingosios pasaulio pusės, apie 1.8 milijardų gyventojų visų metų uždarbį.

Nuo 1968 metų, kada išlaidos ginklams ėmė mažėti, smarkiai padidėjo pasaulio visuminis gamybinis produktas, taip kad kariniams reikalingams tebuvo išleista 6.4 nuosimčiai to produkto.

Vis dėlto kariniams reikalingams buvo išleista daugiau, negu švietimui ar sveikatai. Paėmus atsilikusią šalį, jų išlaidos ginklams nuo 1964 metų sudarė trijų metų išlaidas kraštų išlaidos mokymui mokyklose.

Atlanto pakto (Nato) valstybių išlaidos kariniams reikalingams augo nuo 1965 m. iki 1968 m., o po to ėmė kristi kasmet ir dabar siekia 103 bil. dol. Vėšavus pakto valstybės kasmet išleidžia ginklams daugiau — vidutiniškai po 71 bil. dol. per metus. Atsilikusią kraštų išlaidos ginklams auga greičiau, negu tų kraštų gamyba, už ginklų užpamo gyventojai, kurių metinės pajamos yra apie 200 dolerių.

Visame pasaulyje 1968 m. buvo 24 milijonai kareivių. Atsilikusieji kraštai turėjo daugiau kaip pusę viso pasaulio kariuomenės. Šiuo metu uniformuotų kareivių pasaulyje yra 23 milijonai, o pridėjus visus, kurie dirba karo pramonėje ir kariuomenėje, susidaro 60 milijonų žmonių.

Mokesčiai apmokėti

ČIKAGA. — Amerikos Prekybos Rūmai paskelbė, kad nuo gegužės 10 dienos, kaip rodo vidurkiai amerikiečių mokamų mokesčių statistikos, visi dirbantieji dirbs jau tik sau. Nuo sausio 1-mos iki gegužės 10 d. visi uždirbti pinigai ejo mokesčiams apmokėti: pajamų, nuosavybių, federaliniams, valstybių, miestų ir kitiems mokesčiams.

Pridedama, kad pernai vidurkis amerikiečių apmokėjo mokesčius iki gegužės 9 d. Tai reiškia, kad šiais metais teko dirbti už dyką vieną dieną ilgiau.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

◆ Vakar viceprezidentas Agnew lankėsi Springfielde, Ill., kur jis ragino Illinois legislaturą paremti vyriausybės pasiūlytus projektus.

◆ Sen. Mansfield vėl pasiūlė rezoliuciją, kuri sumažintų Europoje laikomų amerikiečių karių skaičių.

◆ Sov. Sąjungoje prasidėjo 9 žydų teismas. Prokuroras kaltina juos platinus iš Izraelio atvežtą literatūrą, kuri šmeižė "sovietinę tėvynę".

◆ Washingtono miestas per dvi savaites įvairių protestų ir demonstracijų turėjo apie 3 milijonus dol. nuostolių.

◆ Gynbos sekretoriaus pavaduotojas David Packard išvyko dviem savaitėm į Amerikos karinės bazes Ispanijoje, Italijoje, Turkijoje ir Graikijoje.

Nigerija kovoja prieš bado grėsmę

LAGOŠ. — Nigerijos vyriausybė, pasibaigus kruvinam civiliniam karui su ibų gentimi, kuri 1967 m. buvo pasiskelbusi nepriklausoma ir įsteigusi Biafros valstybę, labai sumaniai kovoja prieš bado. Buvusioje Biafroje valdžia remia ūkininkus, duoda paskolas, kad nepasikartotų tuoj po karo prasidėję mirimai iš bado. Sakoma, kad Nigerijoje mirė milijonas žmonių.

Valdžia duoda ibų ūkininkams įrankius, trąšas, chemikalus nuo vabzdžių ir patarimus, kaip tais dalykais naudotis. Pati vyriausybė įsteigė 50 didelių viščiukų ūkių. Pernai valdžia išdalyd ūkininkams virš milijono dienos senumo viščių. Nigerijoje vis daugiau sunaudojama kiaušinių, o mėsos stoka užpildo greit augianamos vištos.

Parveža iš Vietnamo karinius sandėlius

WASHINGTONAS. — Amerikos kariuomenei atsitraukiant iš Vietnamo kyla klausimas, ką daryti su karine medžiaga, atgabenta per eilę metų į Vietnamą. Pentagonas planuoja išvežti apie 3 milijonus tonų. Dalis karinės medžiagos, kuri nebus atiduota Saigono valdžiai, teks Tailandijai ar Pietinei Korėjai. Didelės krūvos metalo laužo bus parduotos biznio bendrovėms.

Namo bus bandoma parvežti tankus, šarvuotus automobilius, sunkvežimius, elektroninius aparatus, traktorius ir keltuvus. Planuojama visą nevertojamą karinę medžiagą pargabenti Amerikon iki ateinančių metų rudenio.

Bandys sužinoti Kudirkos likimą

Tarptautinis Raudonasis Kryžius Ženevoje yra gavęs Lietuvos Moterų Klubų Federacijos pasiteiravimą Simo Kudirkos reikalui. TRK raštu Federacijai pranešė gavęs kreipimąsi ir nurodė, kad būsiandios dedamos pastangos patirti apie Simo Kudirkos likimą. (E)

NEW YORKAS. — Dainininko Tiny Tim žmona ligoninėje pagimdė dukterį.

◆ Italijoje pasibaigė šiuokščių išvežiojimų ir kitų miesto darbininkų streikas.

Britų dainininkė Lulu pasipuošusi paskutinės mados akiniais, gėles žiedu pavidalo.

MUENCHENO SUTARTIS TEBEGADINA VOKIEČIŲ - ČEKOSLOVAKŲ RYŠIUS

BONA. — Ketvirtadienį ir penktadienį V. Vokietijoje pradedamos Čekoslovakijos ir V. Vokietijos diplomatų pasitarimai dėl santykių normalizavimo. Čekoslovakija yra jau trečia komunistinė Europos valstybė, su kuria Bona siekia pagerinti santykius po Sov. Sąjungos ir Lenkijos susitarimų. V. Vokietija neturi su Čekoslovakija jokių teritorinių ginčų, tačiau visišką santykių sutvarkymą gali atidėti Berlyno klausimai, dėl kurių derybos sąjungininkų tarpe vyksta labai pamažu ir nerodo pažangos. Bona neratifikuoja sutarčių su komunistais, kol tie nenusileidžia Berlyno klausime.

Dideja britų bedarbių skaičius

LONDONAS. — Britų parlamente opozicija vis dažniau kritikuoja konservatorių vyriausybės ekonominę politiką. Šių metų pavasario kainos yra 9 nuosimčiai aukštesnės už praėjusių metų kainas. Kainų kilimas yra dvigubai didesnis palyginus su Amerika. Algos kyla dar greičiau už kainas, tačiau produkcijos augimas labai lėtas. Vis daugiau pasitaiko įvairių streikų.

Didelį rūpestį sukelia infliacija ir nedarbas. Bedarbių šiuo metu yra apie 800,000, nors Britanijoje bedarbių skaičius visada svyravo tarp 200,000 ir 400,000. Pranašaujama, kad greit bedarbių bus visos milijonai.

Maskva neišleidžia Vilniaus žydų

MASKVA. — Sovietų valdžia davė leidimus išvažiuoti dar 24 žydams, jų tarpe Michailui Zandui, persų ir arabų literatūros specialistui, kurio darbai žinomi viso pasaulio ligvistams. Apeliacija dėl jo išleidimo sovietų valdžiai rašė nemažai Amerikos žydų mokslininkų, jų tarpe čikagietis prof. Morgenthau.

Užsienio korespondentai sako, kad visa eilė prašymų buvo atmesta. Žydai, gyvenantieji Vilniuje ir Rygoje, sužinojo, jog jų pareikšimai vizai atmetami, nes jie neturi Izraelyje artimesnių giminių. Vienu atveju, Vilniaus ar Rygos žydas negavo leidimo, nes jis ir jo žmona abu yra gydytojai, kurie galį stiprinti Izraelio karinį pajėgumą.

Atmetė griežtus tvarkos įstatymus

SPRINGFIELDAS. — Illinois legislatorijoje demokratų atstovai nugalėjo du "tvarkos ir įstatymų" priežiūros projektus, kuriuos pasiūlė Springfieldo atstovas William Horsley, respublikonas. Jis siūlė duoti universitetų vadovybėms teisę reikalauti iš teismų, be pilno apklausinėjimo ir be ankstyvų įspėjimų uždraudimo visokiomis demonstracijoms, protesto mitingams, jei jie šaukiami mylia nuo universitetų ribų.

Kitas projektas buvo duoti teisę namų savininkams ar nuomininkams šauti į plėšiką, kuris įsiveržia į jų namus. Sen. Horsley aiškino, kad vis daugiau įvyksta namų užpuolimų ir plėšimų. Žmonės turi turėti teisę gintis.

Didžiausią klūtį Bonos ir Pragos santykiams sudaro Muencheno sutartis, pasirašyta 1938 m. Britanijos premjero Neville Chamberlaino, Prancūzijos premjero Edouard Daladier ir Italijos vado Benito Mussolinio. Sutartis atidavė Čekoslovakijos valdžią Sudetų kraštą nacių Vokietijai. Čekoslovakija siekia, kad ši sutartis būtų paskelbta neteisėta nuo pat jos pasirašymo. Prancūzija ir Italija atšaukė šią sutartį, anuliavo jos pasekmes dar karo metu. Sudetų kraštas buvo sugrąžintas Čekoslovakijai ir trys milijonai vokiečių buvo ištremti iš savo gimtinių.

Sudetai sudaro apie 10,000 kvadratinį mylių ir iki 1918 metų buvo Austrijos imperijos dalis. Sudetų vokiečiai ten gyveno kelis šimtus metų. Čekoslovakija paveldėjo Sudetų kraštą po 1-mo Pasaulinio karo.

Muencheno sutartis taikos neišgelbėjo ir Hitleris, užėmęs Sudetų kraštą, netrukus pradėjo karą. Dabartinis Vokietijos vyriausybės paskelbtas kelis kartus, jog ji laikosi Muencheno sutartį negaliojančia ir neturi Čekoslovakijai jokių teritorinių reikalavimų. Kancleris Ludwig Erhard 1965 m. pareiškė oficialiai Čekoslovakijai, kad Hitleris pats suplėšė Muencheno sutartį, puldamas Čekoslovakiją 1939 m. Bona tačiau negalinti skelbti tos sutarties negaliojimą nuo pat jos pasirašymo, nes tuo atveju labai komplikuoti bus Sudetų vokiečių legaliniai klausimai. Jie galėtų tuo atveju būti laikomi šėdaviškai, nes daug jų tarnavo vokiečių kariuomenėje. Atšaukus sutartį, jie taptų Čekoslovakijos piliečiais. Vienu atveju, Vilniaus ar Rygos žydas negavo leidimo, nes jis ir jo žmona abu yra gydytojai, kurie galį stiprinti Izraelio karinį pajėgumą.

Šiose derybose vargu ar kils Čekoslovakijos karo nuostolių atlyginimas, nes Sudetų vokiečiai irgi galėtų patiekti didelius ieškinius už prarastas nuosavybės.

WASHINGTONAS. — Policininkas Washingtono atleistas iš darbo dėl to, kad jis per mažo ūgio — tik 5 pėdų ir šešių su puse colio, kreipėsi užtarimo pas Atstovų Rūmų pirmininką Carl Albert, 5 pėdų, keturių colių ir tas jį išgelbėjo nuo atleidimo.

Universiteto įstatymo projektas pralaimėjo 23 balsais prieš 12, o namų apsaugos — 29 prieš 6. Iš demokratų tik vienas senatorius Frank Savickas balsavo už namų apsaugos įstatymo priėmimą. Kiti aiškino, kad padidės nužudymų skaičiai, daug žmonių žus nekaltų.

2 - NAUENOS, CHICAGO 8, ILL. - WEDNESDAY, MAY 12, 1971

PO PARTIJOS 24-TO SUVAŽIAVIMO

Problemos ir priemonės

Nors ir nelabai daug, bet SSKP 24-tas suvažiavimas teikia duomenų susidaryti vaizdai, kuriose partijos politikos srityse krizė reikšiai itin aštriai ir kaip partija dorosis su ja. Pro pačias opiasias problemas nebuvo galima tylomis praeiti ir 24-me suvažiavime.

Pagrindinės jų yra šios: pirmoji, ūkinė krizė krašte; antroji, partijos aparato konfliktas su inteligentija; ir trečioji, nacionalinis klausimas.

Apie ūkinę krizę, arba, kaip mėgstama kalbėti SSKP sluoksniuose, apie ūkinį „sunkumą“ ir „neišsprendus klausimus“ Sovietų Sąjungoje seniai rašoma. Šitos krizės padarinius yra tas, kad naujojo penkmečio direktyvose sumažinta sovietų ekonomikos augimo sparta. Imami daug mažesni tempai, net lyginant su kukliais praėjusio penkmečio rodikliais. Kraštui stinga maisto produktų ir gyventojams reikalingų būtinų prekių. SSKP 24-tas suvažiavimas, kuriame Sovietų Sąjungos ūkinė būklė buvo atvaizduota nepagrįstai optimistiškai, neteikia garantijos, kad nepritekliai bus pašalinti.

Reforma žlugę

Itin būdinga, kad SSKP CK ataskaitiniame pranešime Brežnevą ne žodžiu neužsiminė ūkinės reformos, kuri buvo centrinė tema 23 suvažiavime 1966 m. Ar baigta reforma, o jei taip, tai kokie jos rezultatai? Jei reforma neįvykdyta, tai dėl ko? Brežnevas nieko nepasakė tais

klausimais. Tačiau suvažiavime kalbėjusieji respublikų ir aričių atstovai aiškiai pasakė, kad reforma nedavusi lauktųjų rezultatų. Gudijos CK pirmasis sekretorius P. Mašerovas, pasiskundęs, kad reforma tebešlubuojanti, toliau pabrėžė, jog „...matyti, reikia sukombinuoti kompleksą tokių priemonių, kurios maksimališkai akintų darbų tempą, kad įmonės sudarinėtų solidžius planus, kuriais būtų numatoma racionalus naudojimas visų vidurinių resursų ir galimybių, aktyvus mokslo, technikos ir pažangios praktikos taikymas gamyboje“ („Pravda“, 1971 m. 4. 1. d., 5 psl.).

Kitais žodžiais tariant, reforma neįvykdyta ir, matyt, ruošiamas „priemonių kompleksas“, kuris turės pavaduoti ūkinę reformą, kad Sovietų Sąjungos ekonomiką išvestų iš krizės.

Jeigu SSKP 23-čio suvažiavime visos viltys buvo sudėtos į reformą, kad ji išves kraštą iš ūkinės krizės, tai 24 suvažiavimas tik patvirtino naujo penkmečio planus, bet nepaminėjo nė vienos tinkamos ir patikimos priemonės, galinčios padėti juos įgyvendinti. Ir Brežnevas, ir Kosyginas akcentavo, kad naujojo penkmečio planas sudarytas labai tiksliai metodu, o seniau, girdi, planai sau, praktika sau.

Tačiau ūkinę Sovietų Sąjungos raidą tomozoja ne išpūsti ir nepagrįsti planai. Be to, pati SSKP vadovybė sudaro tokius planus, kurie negalės patenkinti

ty gyventojų poreikių, ir jai tai iš anksto žinoma. Ilustracijai tinka vieta iš Brežnevo pranešimo: „Šiandien 42% visu karą pramonės gaminių eina į civilinį sektorį. Turint omenyje karą pramonės aukštą mokslinį techninį lygmenį, jos patyrimo, išradimų ir atradimų perdavimas visoms ūkio sferoms įgyja pirmąją reikšmę.“ („Pravda“, 1971.3.31).

Atrodo, kad Brežnevas norėjo pabrėžti, jog net karinė pramonė šiandien dirbanti gyventojų aprūpinimui prekėmis. Bet iš tikrųjų parodė, kad pernelyg daug įmonių dirba karui, kad beveik pusę jų reikėjo perorganizuoti gaminti civiliams reikalingams. Dabar suprantama, dėl ko kas antras Sovietų Sąjungos pilietis, negaudamas mėsos ir pirmosios reikmės prekių, turi televiziją, šaldytuvą ir skalbiamąją mašiną, nors aukštuose būstuose nėra tų rykių kur ir padeiti. Bet karinė pramonė neturi kur dėti pagamintų ginklų ir ji persiorganizuoja į televizijų gamybą, nors tokie gausūs kiekiai gyventojams ir nereikalingi. Planuojant ūkį nesiskaitant su pirkėjų norais, jų aprūpinimas vargiai pagerės ir ateinančiame penkmetyje.

Konfliktas su inteligentija

Kitas svarbus klausimas, kuris tik probėgimai tepalistas, yra sovietų intelektualų darbininkų konfliktas su partijos aparatu. Sovietų inteligentija negali pakeisti Sovietų konstitucijos ir įstatymų nepaisymo, kurį insperuoja partinis aparatas. Praėjusiais metais trys žymūs sovietų mokslininkai — akademikas Andriejus Sacharovas, fizikas Valentinas Turčinas ir R. Medvedevas laišku SSKP vadovams įrodinėjo, kad ūkinę krizę kelia informacijos ir kritikos laisvės nebuvimas. Faktinės žinios apie mūsų klaidas — buvo pasakytą trijų mokslininkų laiške — laikomos paslaptimi. Pasikeitimas informacijos su užsienio kraštais varžomas... Teorinės koncepcijos ir praktiniai siūlymai, atrodo, „per drasūs“, tučtuojau užlopinami... Eiga duodama tik tiems, kurie žodžiais palaiko partiją, o iš tikrųjų gobisi tik asmeninės naudos... Net aukštieji administratoriai gauna ne visą ir iškraipytą informaciją, dėl kurios negali kaip reikiant išnaudoti suteiktą įgaliojimą... Šiose sąlygose ekonominei reformai neįmanoma veikti. Valstybė... slopina inteligentijos laisvės siekimą, vartodama apribojimus, administracinį spaudimą, atleidimus iš darbo ir net organizuodama teismo bylas. Todėl tarp inteligentų ir valstybės atsivėrė prapultis. Laisko autoriai tarė, kad iš tos būklės galima išeiti, įvedant demokratizaciją, kuriai turi vadovauti SSKP vyresnybė.

Tačiau SSKP 24-tas suvažiavimas parodė, kad SSKP va-

dovai ne tik neketina demokratizacijos vykdyti, bet, priešingai, vėl ruošiasi griežčiau slopinti informacijos ir kritikos laisvę. Brežnevas savo pranešime minėjo, kad demokratizacijos siekia tik „buržuaziniai ideologai“, kurie rūpinasi ne socializmu, o „norėtų sugrąžinti mus į buržuazinę santvarką, užkarti savo buržuazinę demokratiją... Nėra laisvės aplamai, kaip nėra ir demokratijos aplamai. Tai klasinės sąvokos“ (Ibid.).

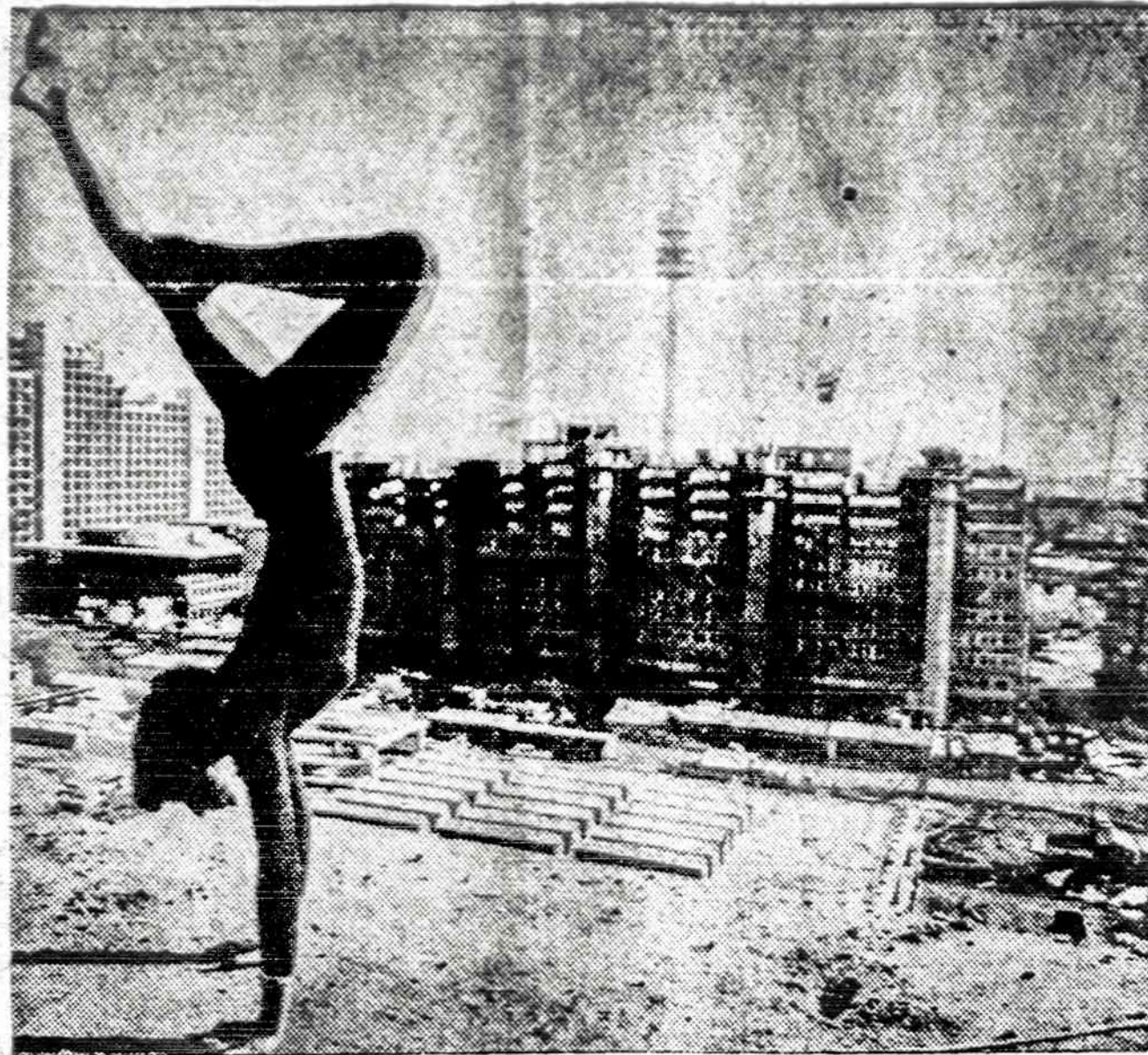
Asmenybės kultas nekritikuotinas

Brežnevas kalbėjo apie „ideologinės kovos aštrius barus“. Jis pasmerkė bandymą kritikuoti „asmenybės kultą“ laikotarpiu. Bet neuždrausta kritikuoti vėlesnį Chruščiovo laikotarpį, ir jį su mielu noru kėdėno 24-to suvažiavimo kalbėtojai. Brežnevas atvirai pagręstai kritikams: „Partija ir tauta, — sakė jis, — nepakentė ir nepakės bandymų... atšpinti mūsų idejinį ginklą... Jei literatas dergia sovietinę tikrovę, padeda mūsų ideologams priešintis kovoti prieš socializmą, tai jis yra vertas tik vieno — visuomenės paniekos. Ši „panieka“ faktiškai reikšia — darbo netekimą, išsiuntimą į vergų darbo stovyklą arba uždarymą beprotnamėje...“

Tautybių klausimas

Dvidešimt ketvirtasis suvažiavimas daug dėmesio kreipė į tautybių klausimą. Ta tema kalbėjo Brežnevas ir beveik visi respublikų pirmieji sekretoriai ir kitų administracinių vienetų pareigūnai. Pats Brežnevas džiaugėsi socialistinių tautų „klestėjimu“ ir „suartėjimu“, pabrėždamas, kad „kuriant... lygiateisių tautų sąjungą... savo vaidmenį suvaidino mūsų šalies visos tautos ir tautėlės, o pirmiausia — didžioji rusų tauta“. Ir čia Brežnevas beveik paraižiu atkartojė tai, ką pasakė Stalinas 1945 m. bankete Kremliuje, pabaigus karą: „Jos (rusų tautos — aut.) revoliucinė emigracija, pasiaukojimas, darbštumas, didis internacionalizmas teisei suteikė jai visų mūsų socialistinės tėvynės tautų tikrą pagarbą“. Kaip ir Stalinas, Brežnevas nesiteikė pagirti Sovietų Sąjungos kitų tautų.

Sekdami Brežnevu sąjunginių respublikų sekretoriai rusų tautą vadino „didžiuoju broliu“, o rusų kalbą — „antrąją gimtąją kalbą“. Šitie posakiai pastaisiais metais buvo neįžymiai dingę iš apyvartos, bet vėl garbiai emė aidėti 24-me suvažiavime. Visi oratoriai prakeiksmiais smerkė savo tautų „buržuazinį nacionalizmą“. Bet niekas nežodelio neištare apie imperijos nacionalizmą. Atrodo, kad po 24-to suvažiavimo SSKP varys dar griežtesnę politiką mažųjų tautų atžvilgiu. Atsižvelgiant į kylančius nacionalinius konfliktus ir slegiamųjų tautų

Vakaru Vokietija rengiasi Olimpiadai. Jauna gimnastė Margarete Probst treniruojasi Muenchene. Toliau matomi nauji Olimpiados pastatai, kuriuose gyvens sportininkai.

PULGIO ANDRIUSIO ANTKAPIO STATYMO KOMITETAS

Skelbia konkursą antkapiui jo poilsio vietoje Centennial Park kapinėse, Adelaidėje, Pietų Australijoje.

Konkurse gali dalyvauti visi lietuviai. Laimėjęs konkursą, gauna \$100 (šimtą) dolerių premiją.

KONKURSO SĄLYGOS

1. Kapinių Administracija reikalauja, kad visi antkapiai turi būti įrengti ant tam reikalingų iruočių betoninių pamatų.
2. Antkapio išmėros: ne platesnis kaip 38", neaukštesnis kaip 33" ir nestoresnis kaip 17".
3. Antkapio medžiaga, — naturalus kietas akmuo. Kitos medžiagos antkapiui neleidžiamos.
4. Antkapio projektas turi būti paruoštas prisilaikant lietuviškų motyvų.
5. Antkapyje privalo būti sekantis įrašas:

A. + A.

PULGIS ANDRIUSIS —
ANDRUSEVIČIUS

Rašytojas — Laureatas

18. 3. 1907 — 19.12 1970

Lietuva — Australija

6. Antkapio projekto brėžiniai privalo būti pateikti ne mažesnio, kaip ketvirtadalio dydžio. Taip pat prie pagrindinio projekto galima pateikti modelio fotografijas, arba perspektyvinius brėžinius. Tačiau tas nebūtina.

7. Projektai pasirašomi slapvardžiu ar specialiu ženklu. Prie projekto pridedamas tas patis slapvardis ar ženklas atžymėtas užklijuotas vokas, kuriame turi būti paduota autoriaus vardas, pavardė ir adresas.

8. Gautus projektus peržiūri ir premiją skiria „jury“ komisija susidedanti: pirmininkas A. Lapšys — architektas, sekretorius J. Stepanas — teisininkas ir nariai Vyta. Kapojančio politiniams ir socialiniams procesams, objektyviai pradedusiems rutuliotis sovietinėje visuomenėje. Sovieticus

9. Visi siunčiami antkapio projektai turi pasiekti „jury“ komisiją ne vėliau, kaip 1971 m. liepos mėn. 27 d. Po tos datos gauti projektai nebus svarstomi.

10. Peržiūrėjus gautus projektus, „jury“ komisija skiria premiją. Neradus premijuotino, premija neskiriama. Tuo atveju Pulgio Andriusio Antkapio Statymo Komitetas daro sprendimą ir stato antkapį savo nuožiūra.

11. Gauti projektai išstatomi viešai parodai nemažiau, kaip dviem savaitgaliais.

12. Konkursą laimėjęs projekto autorius, gauna \$100.00 premiją.

13. „Jury“ komisijos sprendimas yra galutinis ir be apeliacijos.

14. Antkapio projektus siųsti sekančiu adresu: „Pulgis Andriusis Fund“ c/o J. Riauba, 9 Harrow St. Dover Gardens, S. A. Australia, 5048.

Pulgis Andriusio Antkapio Statymo Komitetas

Komitetas kreipiasi į tautiečius, prašydamas paremti komiteto pastangas aukomis. Pulgis Andriusis, pasitraukęs iš Lietuvos ir tremtis, buvo visą laiką su mumis. Jis rašė mums ir su savo kurybos gyvu žodžiu lankė mus DP lageruose Vokietijoje. Persikėlęs į Australiją buvo nuolatinis visokių literatūros vakarų dalyvis. Su savo kūryba buvo nuvykęs net ir į J. A. V. Komitetas mano, kad Pulgio Andriusio gerbėjai ir jo raštų skaitytojai, išsiblaškę po platųjį pasaulį, parems komiteto pastangas atžymėti paskutinę jo poilsio vietą lietuviško stiliaus antkapiu.

Aukas prašoma siųsti sekančiu adresu: „Pulgis Andriusis Fund“ c/o J. Riauba, 9 Harrow St. Dover Gardens, S. A. Australia, 5048.

BUY U.S.
SAVINGS
BONDS

WHERE YOU BANK OR WORK

DĖDĖS ŠERNO GYVENIMO BRUOŽAI

YRA GERIAUSIA DOVANA

Vyresnieji Amerikos lietuviai Juozo Adomaičių - Dėdės Šerno asmeniškai pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausėsi jo paskaitų. Dabar jie gali paskaityti gražiai surašytą Dėdės Šerno gyvenimą. Jiems bus įdomu prisiminti senus laikus ir pasiskaityti gražių istorijų. Naujai atvykęs lietuviai galėtų žiemos pasiskaitymams nupirkti Antano Rūko parašytą Vienišo žmogaus Gyvenimą - Dėdės Šerno gyvenimo bruožus. Jie pradžiugins kiekvieną, kas jį atsimena ir pažinojo, o naujesiems ateiviams, jaunimui, rašytojo A. Rūko lengvas, vaizduos gražia literatūrine forma pasakojimas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų išeivių visuosiu gyvenimu ir jų kieta, ideologine veikla.

Antanas Rūkas, VIENIŠO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozo Adomaičio - Šerno gyvenimo bruožai. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kaina 2 dol.

GAUNAMA „NAUJIENŲ“ ADMINISTRACIJOJE

POEZIJOS PAVASARIAI

Amžina tautos dvasia,
Laimink mūsų siekį —
Vėl gyvenki mums,
Giesmėje skambėdai.

Vincas Jonikas

Poezija — kaip pavasaris, kuris pradžiogė pro tirpstantį sniegą liepia lazdynui išskleisti mažutį, deimantų spindintį žiedą, apkaisto medžių šakas žirginiais, kaip konfetėmis ir pamau žiedą ir gamtos vaizdų ir garų stebuklus. Dramatiškai besikeičiančiuose gamtos scenovaizduose savaioja, juokauja ir verkia poetai, pajėgami išreikšti žodžiais jausmų ir minčių gelmes.

- Naujienose yra gausus pasirinkimas poezijos leidinių:
1. J. Augustaitis - Vaidiūnė, ŽVAIGŽDĖTOS NAKTYS. Didelio formato, 126 psl. Kaina \$1.—
 2. Jurgis Baltrušaitis, ŽEMĖS PAKOPOS. Elegijos, giesmės, poemos. Kiseinio formato, 157 psl. \$2.00.
 3. Bernardas Brazdionis, DIDŽIOJI KRYŽKELĖ. Eilėraščiai. 112 psl. Kaina \$1.00.
 4. Kazys Bradūnas, SIDABRINĖS KAMANOS. Premijuotas poezijos rinkinys, 95 psl. \$2.00.
 5. Butkų Juzė, EILĖRAŠČIAI IR RAŠTAI. 155 psl. \$1.50.
 6. Vincas Jonikas, LYDEJAU VIESNIA VETROJE. Eilių rinktinė, 169 psl. Kaina \$3.00.
 7. Kleopas Jurgelionis, GLŪDĖ - LIODĖ. Lyrikos eilės, 105 psl. \$2.00
 8. Anatolijus Kalrys, AUKSINĖ SEJA. Eilėraščiai, 98 psl. \$2.00.
 9. Pranas Kozulis, DULKĖS EŽER. Eilės, 62 psl. \$0.75.
 10. Pranas Naujokaitis, AUKSINIAI RAGELIAI. Lyrika, 64 psl. \$2.00.
 11. Alė Rūta - Nakaitė, BE TAVES. Poezija, 133 psl. \$2.00.
 12. Nadas Rastenis, TRIJU ROZIŲ ŠVENTĖ. Eiliuoti pasakojimai apie 3 Irvietintas lietuviškas senovės laikais; su autoriaus iliustracijomis. \$5.00.
 13. Nadas Rastenis, THE FOREST OF ANYKŠČIAI, Antano Baranauko „Anykščių Šilėlis“, vertimas, 42 psl. \$2.00.
 14. Belys Rukla, UGNIES PARDAVEJAS. Eilės, 95 psl. \$1.00.
 15. Stasys Santvaras, ATDARI LANGAI. Rinktinė lyrika, 167 psl., \$3.00.
 16. Stasys Santvaras, AUKOS TAURĖ, 5-ji lyrikos knyga, 152 psl. \$2.50.
 17. Petras Sagatas, SAULĖLEIDIO SPINDULIUOSE. Eiliuoti kūrinių rinkinys, 122 psl. \$1.00.
 18. Petras Sagatas, PLAUK, MANO LAIVELI. Eilėraščiai, 112 psl. \$1.00
 19. Eugenijus Grodus, AGUONOS IR SMELIS. Eilės, 70 psl., \$1.00.
 20. Elena Tumienė, KARALIAI IR ŠVENTIEJI. Eilėraščiai, 80 psl. \$2.50.
 21. Alfonsas Tyruolis, METU VINGIAI. Lyrikos rinktinė, 180 psl. \$3.00.
 22. Jonas Valaitis, SENOVĖS LIETUVIŲ DIEVAI. Mitologijos posmai, 55 psl. \$1.00.
 23. Urslė Zemaitienė, SUVALKIEČIŲ VESTUVĖS. Su trumpu jų aprašymu ir gausybe dainų. 80 psl. \$2.50.
 24. Adomas Jasas, BOK PALAIMINTAS. Poezija, 115 psl. \$3.00.

Norėdami įsigyti šias ar kitas knygas, prašome atsiųskinti Naujienų raštinę arba užsakyti paštu, pridėdami čekį ar piniginių orderių.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, IL 60608

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirmą, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuostabių nuo mėnesio pirmos.

6%
5%

PER ANNUM
ON SAVINGS CERTIFICATES
OF \$5,000, OR MORE,
2 YEAR MATURITY

UNIVEST TAUPYMO
SĄSKAITOMS

Taupymo indėliai
Apdrausti iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, IL 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Isteigta 1923 metais

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:
In Chicago \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$7.00 per 3 months. In other USA localities \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per three months; Canada \$22.00 per year; other countries \$23.00 per year.

15 cents per copy. 15 c. on Saturday

Dienraščio kainos:
Chicagoje ir priemiestuose
metams \$22.00
pusiui metų \$12.00
trimis mėnesiams \$7.00
vienam mėnesiui \$3.00

Kitose JAV vietose:
metams \$20.00
pusiui metų \$11.00
trimis mėnesiams \$7.00
vienam mėnesiui \$3.00

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Išryškino svarbiausią Bendruomenės problemą

Didelei Amerikos lietuvių daugumai širdį skauda, kai atsakomingi organizacijų pareigūnai važinėja į posėdžius, tariasi ilgias valandas, bet nieko nenutaria. Kelionės visuomet brangiai kainuoja. Retas keliautojas moka kelionpinigius. Dažniausiai pinigų reikia imti iš organizacijos ižd. Kiekvienam aišku, kad pinigais pats neateina. Jį reikia uždirbti, o kartais tenka ir labai sunkiai pasitempti, kad pinigai įsiritų į organizacijų iždą. Jie turėtų būti leidžiami tikrai būtiniausiems reikalams.

Pradžioje buvo susidaręs įspūdis, kad ir paskutinis veiksmų vadovų pasitarimas buvęs tuščias. Suvažiuojant, pasikalbėjo, špilkomis pasišvaistė ir vėl išvažinėjo. Pirmos žinios sakė, kad negalėjo susitarti net ir dėl paprasčiausio pranešimo visuomenei. Bet šis pirmas įspūdis buvo klaidingas. Suvažiusieji paruošė komunikatą. Teisybė, teko gana ilgai dėl jo kalbėti ir tartis. Vieni siūlė visai nieko nesakyti ir išvažinėti, bet vėliau, po platesnių pasikeitimų mintimis, nutarta vis dėlto komunikatą paskelbti visuomenei ir išsiuntinėti spaudai.

Bendrai paėmus, paskutinis komunikatas apie pasitarimą labai jau trumpas. Pirmas įspūdis liūdno. Atrodo, kad nieko nenutaria, dėl jokių svarbesnių klausimų nesutaria. Nieko nepasakytą ir apie patį svarbiausią klausimą, dėl kurio pasitarimas buvo šaukiamas. Bet toks yra tik patį pirmas įspūdis. Komunikatą atidžiau išsiaiškinus, ten vis dėlto aptarta viena problema. Ją išryškina viena Amerikos lietuviams gana svarbi problema. Mums atrodo, kad šis klausimas yra gana svarbus, nes jau kelintą kartą JAV Lietuvių Bendruomenės vadai kelia erzelius ir sėja bereikalingus ginčus Amerikos lietuvių tarpe.

Keli JAV Lietuvių Bendruomenės vadai bando sudaryti įspūdį, kad konfliktas yra tarp Amerikos Lietuvių Tarybos ir Lietuvių Bendruomenės. Kiti bandė skleisti pasaką, kad Amerikos Lietuvių Tarybą sudaro seni lietuviai, o apie bendruomenę teikiasi jaunimas. Dar kiti gudragalviai įrodinėjo, kad seni Amerikos lietuviai mažai nusimano apie būdus pavergtam kraštui padėti, naujai atvažiuosieji reikalauja geriau suprantą ir moką. Visi šie klausimai buvo keliami tikrai bereikalingoms kalboms ir erzeliams kelti. Jokios problemos tarp Amerikos Lie-

FARAONO KERSTAS

Nesenai Londono spaudoje anglų egiptologas, prof. Walter Emery, kuris atrado turtingą šventųjų paukščių Ybių mumijų kapą — (atseit dievo ja)... Patikslinimai tuo reikalu gauti iš Kairo. Žymus nuo kraujo išsiliejimo smegenyse. Mirtis jį ištikusi tuojau po mirties „kračio“ atidengimo ir palaidavimo.

1922 m. prof. Emery dalyvavo ekspedicijoje, ieškojusioje faraono Tutankhamen'o kapo. Pagal susikūrusią legendą, nė vienas palietęs kapą neįsivengia faraono keršto. Staigia ir paslapties gaubiamą mirtiną nuo 1922 metų mirę apie 20 žmonių toje ekspedicijoje dalyvavusių ir faraono kape paslėptus lobius lietušų žmonių. Pastarųjų 47 metų būvyje tos rūšies istorijos retai tebuvo minimos. Tačiau kiekvieną kartą, kai kas nors, vienokiu ar kitokiu būdu prisidėjęs prie faraono kapo, sarkofago ar jame esančios mumijos atidengimo staiga miršta, spaudoje pasirodo žinučių su maždaug panašiom sensacingomis antraštėmis.

Egiptologai manė, jog išgarsėjo jis todėl, kad kai visų kitų faraonų kapai dar žiloje senovėje buvo atrasti ir apilėsti — jo kapas iki mūsų dienų išliko nepalietas. Šį kapą 1922 metais aptiko turtingas anglas archeologas mėgėjas, lordas Carnavon'as, kuriam asistavo specialistas egiptologas, tada dar jaunas mokslininkas archeologas, Howard Carter'is. Iki to laiko apie Tutankhamen'o istoriją nežinota tik tiek, kad sostą jis paveldėjo būdamas 8 — 9 metų. Visą savo „viešpatavimą“ laiką jis jokio valstybinio vaidmens ne vaidinęs, nes buvęs tik mario-

netė valstybės vairovusių vie-
no dievo. Amon'o vyriausiojo dvasininko ir įtakingo generolo Harhaben'o (vėliau tapusio faraonu). Mirė būdamas apie 20 metų amžiaus. Viešpatavo jis maždaug keturioliktojo amžiaus pusėje prieš Kristų. Be būrelio istorikų — egiptologų, nedaug kas apie jį ką ir nežinojo. Tik rasti jo kape pasakiški lobiai pagarsino jį ir jo turtingumą bei „bur-
tus“ o taigi tuomet buvusią aukštai iškilusių egiptiečių techniką ir meną. Kapą rado ir įėjimą į jį aptiko tik po ilgo, sunkaus ir stropaus darbo kasinėjimams vadovavęs Carter'is. Kieto granito ir marmuro uolas reikėjo specialiais kaltais ir grąžtais skaldyti ir šalinant lauzą, atsargiai, išlengvėle slinkti į piramidės labirintus — kur ir buvo užtikta pasakiškai turtingas faraono kapas. Kapą aptikus, tuojau apie tai buvo painformuotas formaliai ekspedicijai vadovavęs ir ją finansavęs lordas Carnavon'as.

1922 metais lapkričio 26 d. izengės devintoni dešimtinę metų panašiai kaip ir kapą betyrinėjęs jam asistavęs ponias Evelyn Herbert ir profesorius H. E. Winlock'as. Įdomu, kad faraono kerštas nepalietė „nu-sižengusio kapo išniekinimų“ dr. Derry, kuris atliko skrodimą prieš 3600 metų mirusio faraono mumijos, taigi lietušes ir žiūrėjęs visas kapo ideo mybes Dr. Derry mirė sulaukęs 92 metų amžiaus. 1957 metais mirė taigi jau nebejaunus Kairo muzejiaus kuratorius dr. Gustav Lefebvre'is, kuris klasifikavo, inventorizavo ir globojo visus iš faraono kapo muziejum patekusius daiktus, su pačia faraono mumija intinai. Asistavę jam Egipto valst. muzejiaus chemijos laboratorijos direktorius, dr. A. Lucas ir po jo buvęs to muzejiaus direktorius dr. R. Engelbach'as taigi išliko „užkeikimo“ nepalietę.

Visi jie mirė peržengę jau 70 metų amžiaus ribą, vadina-
nasi, „nebejauni“. Tas pat pasakytina ir apie kapą tyrinė-jant dalyvavusį fotografą Har-ry Burton'ą, kuris fotografavo pačias kapo labirintų patal-
pas, sarkofagus, mumijas ir visa kita, kas archeologų buvo nurodyta fotografuoti. Apie vyriausiąjį Carterio padėjėją A. R. Callendar'į ir darbus vyk-džiusius Charles Kuetzu, Pier-re Lacon, Bernardą Bruere, dalyvavusius ekspedicijoje ir senovės egiptologijos senienų tyrinėjimuose, paskutiniojo darbu vykdymo dešimtmetyje, pasakytina, kad jie visi jau mirę, nes nuo Tutankhamen'o kapo atidengimo praėjo jau apie 50 metų. O juk visų paminėtųjų darbų vykdytojai, kaip ir tyrinėtojai, t. y. vadovai, asistentai ir darbininkai, ir tada jau negalėjo būti labai jauni berniukai.

Jauniausias tačiau, glaudžiai su visais tyrinėjimo dar-bais susijęs, buvo jau minėta-
sai profesorius Emery, kurio staigiai mirtis iš naujo atgaivino legendą apie Tutankhamen'o kapo „užkeikimą“ — ker-šijimą“ jo palietėjams. Ir Emery nebuvo joks „jaunuolis“. Gimęs buvo 1903 metais. Taigi jau pasiekęs buvo tokį amžių, kada žmonės visai „nor-maliai“ gali iškeliauti ad patres. O tai reiškia, kad šiuo atveju faraonai ir jo „magija“ buvo niekuo dėti.

Kalpas Uoginius

SKAITYK „NAUJIENAS“ — JOS TEIKIA GERIAUSIAS, TEISINGIAUSIAS ZINIAS

HENRIKAS TOMAS - TAMASAUŠKAS

LIETUVIŠKASIS PAMARYS

II-oji dalis

5

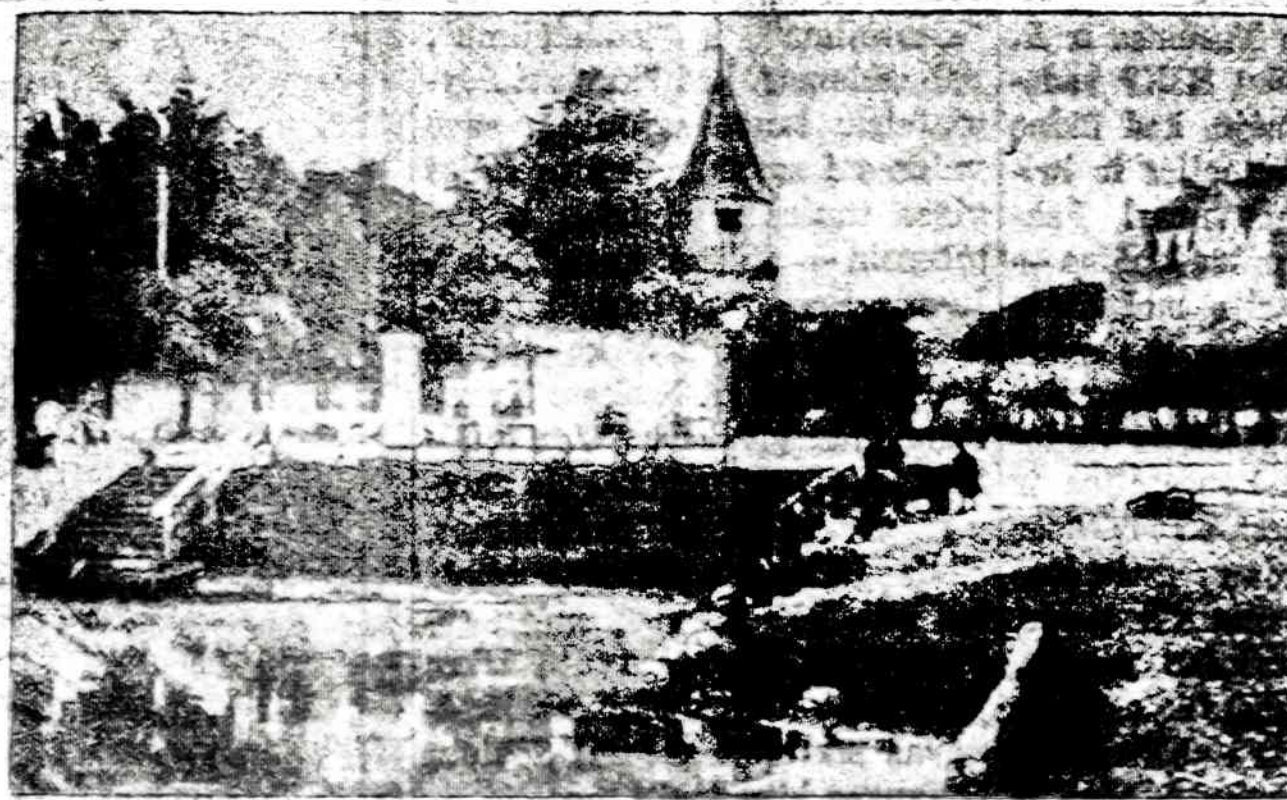
Deimenos upė yra apleista ir neprižiūrima. Visur tebekyso karo metu paskandintų laivų sunykę griaučiai. Upės krantuose dvokia padvėsusios žuvis, pakrantės pilna sudaužytų statinių ir įvairių kitokių atmatų. Čia tebestyrančių nuo paskutinių karo mėnesių.

Reguliarus laivų susisiekimas Deimenos upė beveik neįmanomas. Prie normalaus vandens lygio upės gylis tesiekia tik pusės metro. Deimenos upė tegali pravažiuoti tik tuščios plokščiadugnės valtys. Tiltai ant Didžiosios Priekagrabės kanalo 1961 metais dar nebuvo atstatyti po sugriovimo paskutinės karo dienos. Taip pat ir tiltas prie Rusnės tada dar tebegulėjo išsprogdyntas ir susisiekimas tarp abiejų upės krantų buvo palaikomas mažo keltų pagalba.

GYVULININKYSTĖ IR PIENO ŪKIS
LABGUVO APSKRITYJE

Vakarinėje Labguvos apskrityje dalyje, apimančioje apylinkes į vakarus nuo Deimenos upės, laukų dirvožemis yra smėlingos molio žemės, lengvai praleidžiančios vandenį ir duodančios gerus derlius.

Ieškodamas našaus ūkio, Valtėris Dornas 1926 metais lankėsi Laigycių parapijoje, kur apžiūrėjo Didžiųjų Laigycių, Kapčiukų, Mažųjų ir Didžiųjų Šar-lankių bei Vaksniškių dvarus ir mažesnes apimties pa-livarkus. Čia jis visur rado žydinčių aliejinių griežčių arba rapso (Brassica napus) pasėlius, mūru slovin-čius kviečių laukus, sodrias pievas ir ganyklas. Žemės čia buvo gerai išdirbtos ir rūpestingai kultivuojamos.

Labguvos miesto sektoriaus vaizdas Deimenos upės pakranteje. Matosi Labguvos pilies bokštas ir namai prie Turgaus gatvės.

šios savo inspekcijos metu jis netoli Labguvos miesto užėjo kaip tik jam pageidaujamo dydžio parduodamą palivarką, kurį jis atpirko ir tu pačių metų spalio mėnesį persikėlė į jį šeiminkauti.

Žemės ūkis šioje apskrityje dalyje buvo aukštame lygyje. Šalia to, dvaruose ir stambesniose ūkiuose buvo laikomos nemažos karvių kaimenės pieno ūkiui, kur iš vienos karvės būdavo per metus primelžiama iki 5000 litrų pieno. Kur kaimenėje būdavo virš 100 karvių, per metus iš vienos karvės būdavo gaunama apytikriai po 4000 litrų pieno.

Aukštą karvių pieningumą priklausydavo ne vien tik nuo gerų ganyklų, bet taip pat ir nuo prityr-sio melžėjų prižiūrėtojo. Tuo atžvilgiu svarbiausias reikalavimas buvo — jis turėjo mėgti savo profesiją. Jei jis tą darbą pasima tik dėl gerų šlėms specialis-

tams mokamų atlyginimų, tai labai greitai galima ver-tinti ir brangią pienio karvių kaimenę „nušėimi-ninkauti“ ir tada tokios karvės betinka tik mesai.

Savo laiku, Dornui beišskant tinkamą melžėjų prižiūrėtoją, taip vadinamojo vyresnio šveicoriaus, toms pareigoms pas jį užsimeldavo gana jaunu atrodąs vyrškis. Turėdamas savo ūkyje virš šimto melžiamų karvių, Dornas paabejojo, ar šis jaunas vyras sugebės tas savo pareigas tinkamai atlikti. Jiems tuo klausimu nuodugnai išsikabėjus, tas jaunas vyras, pavarde Pustleikis, Dornui priminė, jog prieš aštuonerius me-tus buvo pas Dorną išstarys trejus metus šveicoriaus padėjėju ir savo užduotį bei atsakomybę gerai žino. Dabar jis jau buvo 28 metų amžiaus, buvo vedęs. Ka-dangi abu su žmona buvo kilę iš šių apylinkių, jie pa-geldavo dabar dirbti ir gyventi savo gimtosiose apylinkė-

se. Iki šiol jam teko prižiūrėti 80 melžiamų karvių, todėl jis esąs išitikinęs, kad savo darbą galės ir suge-bės tinkamai ir sąžiningai atlikti. Dornas jį priėmė i tarnybą ir tikrai jam neteko juo nusivilti. Šio šveico-riaus prižiūrimos Dorno karvės, prieš tai davusios 3300 litrų pieno nuo karvės per metus, jo priežiūroje pradėjo duoti po 4000 litrų per metus. Pustleikis taip pat turėjo labai gerą nuovoką superkant veislinius bū-lius. Dornas jį visada slysdavo, kada reikėdavo iš-rinkti tinkamiausią bulių. Vieną bulių jis išrinko iš grafo Kanitz kaimenės, laikomos Sambijoje. Padan-gių (vok. Podangen) dvare, gi kitų bulių jis surado Vaksniškių dvaro kaimenėje. Kaip vėlesnis patyri-mas parodė, Dornas tikrai turėjo kuop didžiutis to-kiuo geru perkamų bulių parinkimu.

Deja, atėjo 1944 metų ruduo ir Pustleikis buvo pašauktas atgal į karingą tarnybą. Atėjęs prieš išvykda-mas atsiveikinti su savo šeiminku, Pustleikis buvo prislėgęs nuotaikos ir sakėsi turįs tokį vidinį nuajau-i-mą, jog atgal jam jau nebeteks sugrįžti, nei pamatyti savo žmonos ir vaikų. Nors karas jau artėjo prie ga-lo, bet Pustleikio nuajautimas pasitvirtino — jis be žinios dingo karo verpetuose ir jo šeima iki šios dienos neži-no, koks likimas jį ištiko.

REMONŲ ARKLIŲ AUGINIMAS LABGUVO APSKRITYJE

Prieš pirmąjį pasaulinį karą, Mažojoje Lietuvoje kas metai vokiečių kariuomenės reikalams būdavo parduodama virš 18.000 arklių. Tais laikais ir Lab-guvos apskrityje dvarininkai bei stambesni ūkininkai au-gindavo nemažą skaičių arklių, numatytų pardavimui kariuomenei. Bet tai nebuvo pelningas darbas, o dau-giau mėgėjų pramoga, prestižo reikalas.

(Bus - daugiau)

DR. ANNA BALIUNAS
AKTIV. AUSU, NOSIES
IR GERKLES LIGOS
PRITAİKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telef.: PROspect 8-3229
Rezid. telef.: WALbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto.
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta

DR. K. G. BALUKAS
KUSERIJA IR MOTERU LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIA
6449 So. Pulecki Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Priima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepiu, skambinti 374-8012

DR. S. BIEZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas diena po pietų 1-3 val. vak. 7-8
užtik. antradieniais ir penktadieniais
Trečiad. ir sekmadieniais uždarytas
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEmlOCK 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadi. 1-7 val.
antradieniais ir penktadieniais 1-5 val.
Treč. ir šeštadieniais uždarytas.

DR. W. M. EISIN - EISINAS
KUSERIJA IR MOTERU LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
siliepiu, skambinti MI 9-0001.

Dr. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popiet ir 6-8 val.
Treč. ir šeštadieniais uždaryta.
Ofiso tel.: PORTsmouth 7-6000
Rezid. telef.: GARDen 3-7278

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Residencijos: PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadien. ir penktadien. nuo
2 iki 8 v. p. p. antradien. ir ketvirtadien.
nuo 9 iki 11 ir nuo 4 iki 8, o šeštadien.
nuo 9 iki 12 val.
Trečadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIA
2656 WEST 63rd STREET
Val.: antradien. nuo 1-4 po pietų.
ketvirtadien. nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telef.: 776-2880
Naujas rez. telef.: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas 2750 West 71st St.
Tel.: 925-8296
Valandos: 2-8 val. vak. Penktadien.
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Sėkmadieniais ir trečadieniais
uždaryta.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERU LIGOS
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradien., trečiad.
ir penktadien. 9-6 val. vak. Šeštadien-
iais 2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telef.: HEmlOCK 4-2123
Rezid. telef.: GILson 8-6195
Priima ligonius pagal susitarimą. Dėl
valandos skambinti telef. HE 4-2123.
Jei neatsiliepiu, tai telef. GI 8-6195

P. SLEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai: Protezai, Med. Ban-
džai. Speciali pagalba kojomis
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8, Seštadieniais 9-1.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: PROspect 6-5084

REMIKITE TUOS BIZNIERIUS,
KURIE GARSINASI
"NAUJIESE"

★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★
HELP STRENGTHEN
AMERICA'S PEACE POWER
BUY U.S. SAVINGS BONDS
★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★

IS PASIENIECIO DIENORAŠCIO

Antano Gintnerio redaguotoje knygoje "Nuo Krivulės iki raketos", kai kurie buvę pašto tarnautojai rašo, kad rusams okupavus Lietuvą, paštuose būvę įrengti specialūs kambariai, kuriuose enkavedistai tikrindavo laiškus. Visi laišškai pasiekdavo adresatus tik iš enkavedistų cenzūros atiduoti paštui. Žmonės buvo nepatenkinti ir skundėsi okupantui, kad jų laišškai labai ilgai neatnešami į namus. Laiškas, girdi, galįs per tą laiką iš šiaurinių ir Kauką pėsčias pats ateiti.

Okupanto pašto viršininkais paskirti rusai laiškus laiku negaunantiems žmonėms aiškin-davę, kad tą visą netvarką darą dar iš fašistinių laikų užsilikę tarnautojai. Reikala-susitvarkysiąs visą adminis-traciją "liaudies sūnus ir dukroms" perėmus. Pašto

tarnautojams tam pačiam iš Rusijos atsiųstam rusui pasis-kundus, kad jie nesą kalti ir be reikalo jiems kaltę prime-tama, gaudavo atsakymą: "Tak nužna" — taip reikia.

Skaitant šią knygą prisiminė atsitikimas, kaip dėl okupan-to įvestos betvarkės buvo kal-tinamas Turmantų stoties vir-šininkas, kurį net buvo žadė-ta nušauti. Reikalas buvo toks: Hitleriui su Stalinu "krau-jų sucementavus" sutartį bu-vo išdraskyta Lenkija, oku-puotos Lietuva, Latvija, Esti-ja, aplėsta iš Rumunijos Bu-kovina. O kai vokiečiai prad-ėjo karą su vakarų valstybė-mis, Stalinas su visa komunis-tų partija teikė įvairią pagal-bą fašistinei Vokietijai.

Traukinys po traukinio su įvairiomis mašinomis, maistu, degalais ir kitokiomis karo reikmenimis rėdėjo per Lie-tuvą į Vokietiją. Nemažai praeidavo traukinių ir Lie-tuvos — Vokietijos pasienio su-stiprinimui. Jie tempė pakrau-tus vagonus cemento, spy-gliuotų vielų ir kitokios me-džiagos. Buvo pora atsitiki-mų, kai ant vagonų, kuriuose buvo sukrautos spygliuotos vielos, matėsi užrašas: "Go-ladajušči! Litve" — atseit, jie siunčia badaujančiai Lie-tuvai maistą.

Traukiniai, iš Daugpilio per Lietuvą į Vokietiją gabena medžiagą Lietuvos — Vokie-tijos pasieniu tvirtinti, tu-rėjo būti skubos keliu pralei-džiami. Vietos prekiniai trau-kiniai, kartais pastatyti į šalu-tinius bėgius, savaitėmis sto-tyje ištovėdavo. Dėl tos pat priežasties net ir keleiviniai traukiniai, nežiūrint tvarkas, čiu, valandomis ištovėdavo, kol laisvą kelią gaudavo. Mat, Lietuvoje buvo tik vieni bėgiai ir važiuojantieji priešinga kryptimi privalėjo stotyje prasilenkti.

1941 m. vasario mėn. pra-džioje atriedėjo į Turmantų stotį traukinys su keliolika va-gonų. Stoties viršininkas, ne-gavęs laisvo kelio ir privalė-damas praleisti traukinius su pagalba hitlerinei Vokietijai, visą sąstatą pastatė į šalutinius bėgius.

Tame sąstate buvo ir du va-gonai su karvėmis, kurios bu-vo siunčiamos kažkokiam so-vietiniam sovchozui. Karvės atvežtos buvo tur būt, iš Len-kijos. Rytuojaus dieną karvės sukėlė tokį "koncertą", kad tiesiog graudu buvo klausyti-si. Maurojo įvairiais balsais. Va-gonais nebuvo užrakinti. Su geležinkeliečiu Antanu (pavar-dė pamiršau) atidarę vago-nus, radome prie virvių pri-rištas karves. Beveik visos mel-žiamos. Tėsmenys pritvinkę. Matyti, išvežant iš vietos buvo kiek šiaudų pakreikta, bet viskas suėsta ir tik gabalėliai šiaudų toliau nuo jų drakėsi. Prikalbinau tris moteris kar-ves pamelžti. Mano žmona, rodos, sargybos viršininko Urbano žmona ir geležinkelie-čio Antano žmona, atsinešu-sios kibirus prisimelžė pieno. Kitų karvių pieną ant grindų melžė. Pieno klanai ant vago-nų grindų atsirado. Gyvuliai, pamatę moteris su kibirais įei-nant, virves tampė, ant kelių klaupėsi, seiles varvindamos stengėsi prie kibiro priartėti. Vargšai gyvuliai gerti norėjo. Sunku tą nekaltų gyvulių kan-čias aprašyti. Reikėtų pačiam pamatyti gerti ištroškusius gy-vulius.

Visai nesistengdami "liau-dies" turtą apsaugoti, bet tik pagailus gyvulių, vakare susi-taręs su Antanu ir iš Lenkijos valdymo laikų užsilikusių ge-ležinkeliečių nutariau gyvu-

Britanijos karalienė Elzbieta mėgsta arklius ir turi jų gan daug. Jos dukrė, princesė Anne, ne tik arklius mėgsta, bet jau spėjo pa-garsėti, kaip jojimo specialistė. Su viduryje matomu "Dublet" prin-cesa užėmė Britanijos šokimo per kliūtis varžybose penktą vie-tę. Kalbama, kad ji gali patekti į Britanijos rinktinę, kuri dalyvaus Europos varžybose.

lius pagirdyti. Paėmę po kibi-rą nešėme vandenį iš šulinio. Karvės pamačiusios kibirus su vandeniu, pasidarydavo ne-ramios. Vieną girdant, kitos pradėdavo graudžiai mauroti. Vieną kibirą vandens sugir-džius, karvė dar verždavosi prie kibiro. Ir taip benešant vandenį, šulinyje vandens pri-trūko. Po kelių valandų van-deniui atsiradus, baigėme vi-sus gyvulius pagirdyti. Karvės aprimo. Šaltis ne juokais spir-gino, o iš mūsų prakaitas lie-josi. Karvių melžimu rūpino-si moterys. Tikrai neprisime-nu, ar jos kasdien buvo mel-žiamos.

Dieną praleidę, vėl gyvu-lius girdėme. Be to, gyvuliai ir badavo. Kitoje stoties pus-je stovėjo pora vagonų su pre-suotu sienu. Stoties viršininkui ir kitiems stoties tarnauto-jams "nematant ir nežinant", vėl atsinešę kopėčias, užlipę ant vagono ir nupiaustę vie-las, tempėme šieno presuotus ketvirtininius gabalus karvėms esti. Kalbinome stoties virši-ninką, kad jis greičiausiai tuos gyvulius iš savo stoties iš-siųstų. Jis aiškinosi, kad tuo reikalu ne tik Vilnių ir Kauną, bet ir Maskvą pasiekęs, bet nieko negelbsti. Iš kur gavęs atsakymą griežtai laikytis ank-styvesnių įsakymų. Pirmeny-bė raudonosios armijos reika-lams ir tranzitiniams į Vokie-tiją traukiniams.

Beveik dvi savaites besirū-pindami gyvuliais, patys pa-vargome. Gyvuliai, negavę vieną dieną gerti, ir vėl stotyje sukėlė "koncertą". Sužinojo apie esančius sto-tyje gyvulius ir Turmantų va-dinamasis vykdomasis komi-tetas. Ši komiteta sudarė 25 metų amžiaus ruselis Dubovas, stambi didelėmis krūtims žy-dė ir lietuviškai kalbąs vyras (pavarde primiršau, — rodos,

žasčurinskis). Iš šio komiteto tik lietuviškai kalbas vyras ne-siojo savo galvą. Ir tik jis vie-nas buvo kandidatas į komu-nistų partiją. Jautėsi komuniz-mui nusipelnęs ir dažnai net viešai nevengdavo prieš vieno kią ar kitokią betvarkę neigia mai išsireikšti. Jaunystėje lie-tuviškai nemokėjęs. Ilgą lai-ką į Lietuvą per administraci-jos liniją slapta gabendavęs iš Rusijos gautą įvairią komunis-tinę literatūrą. Kartą vienas iš tų pačių komunistų jį policijai išdavęs su visu pundu komu-nistinės literatūros. Buvo teis-mo nubautas keliems metams kalėjimo. Po dviejų metų iš Panevėžio kalėjimo buvo pa-leistas. Būdamas kalėjime puikiai lietuviškai kalbėti iš-mokęs. Vėliau teko patirti, kad ir šis vyras su šeima 1941 m. pavasarį kaip "liaudies" priešas Sibiro taigose atsidūrė.

Taigi šis vykdomasis komi-tetas, atvykęs pas stoties vir-šininką, senyvo amžiaus Pe-čiulį, pareikalavo, kad vago-nai su karvėmis be jokių atsi-kabinėjimų tučiuojau būtų išsiųsti.

(Bus daugiau)

help your
HEART FUND
help your HEART

Susirinkimų ir parengimų
PRANEŠIMAI

★
— Chicago Lietuvos Našių - Naši-
liukų Klubas susirinkimas įvyks gegu-
žio 14 d., penktadienį 8 val. vak. Hol-
lywood salėje, 2417 W. 43rd St. Val-
dyba prašo visus narius ir nares gau-
siai susirinkti. Apsvarstysime atei-
ties veiklą, išgarsite komisijos prane-
simus. Po susirinkimo įvyks vaish, grojant Joniko orkestrui.
M. Urbelis, rašt.

VICTORIA DEMERECKIS Pagal pirmą vyrą Petkūnas Pagal tėvus Brauniūtė

Mirė 1971 m. gegužės 10 dieną, 9:50 val. ryto. Gimusi Lietuvoje, Kauno apskr., Vaidigro parapij. Kniečių kaime.
Paliko našlė: dukrė Anne Plonis, žentas Theodore, 2 anūkai — Donna Casper su vyru Frank ir Theodore Plonis su žmona Janet, 3 proanūkai, broliukai — Jonas Brown su žmona Victoria ir Petronėlė Kraus su vyru Victor, bei kiti giminės, draugai ir pažįstami.
Kūnas pašarvotas Antano M. Phillips koplyčioje, 3307 So. Litu-anica Avenue.
Ketvirtadienį, gegužės 13 dieną 10 val. ryto bus lydimas iš kopy-
čios į Lietuvą Tautinės kapinės.
Visi a. a. Victoria Demereckis giminės, draugai ir pažįstami nuo-sirdžiai kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jai paskutinį pa-tarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuoliedė lieka:
Duktė, žentas, anūkai, proanūkai ir giminės.
Laidotuvių Direktorius: Antanas M. Phillips. Tel. 927-3401.

GELININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandoje
gražiausios gėlės ir vainikai antka-
puojamas ir mumsdėdė hid-
kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220
SKAITYK PATS IR PARAGING
KITUS SKAITYTI
NAUJIESE

SKAITYK "NAUJIESE" —
JOS TEIKIA GERIAUSIAS,
TEISINGIAUSIAS ŽINTAS

GUŽAUSKŲ
GELĖS VISOMS PROGOMS
BEVERLY HILLS GELINČIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telef.: GROvehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOWnhall 3-2103-9
TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktoriai
MAŽEIK & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYs MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI:
DOVYDAS P. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YARds 7-1741-1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAFayette 3-0440
MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos
AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS DIENA
IR NAKTĮ
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIEŠTO
DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YARds 7-3401
BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YARds 7-1138-1139

STEP. C. LACK IR SŪNUS
(LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672

P. J. RIDIKAS
3354 So. HALSTED STREET Phone: YARds 7-1911

LEONARD BUKAUSKAS IR SŪNUS
10821 So. MICHIGAN AVE. Phone Commodore 4-2228
649 EAST 162nd ST. Phone Commodore 4-2228
South Holland, Illinois

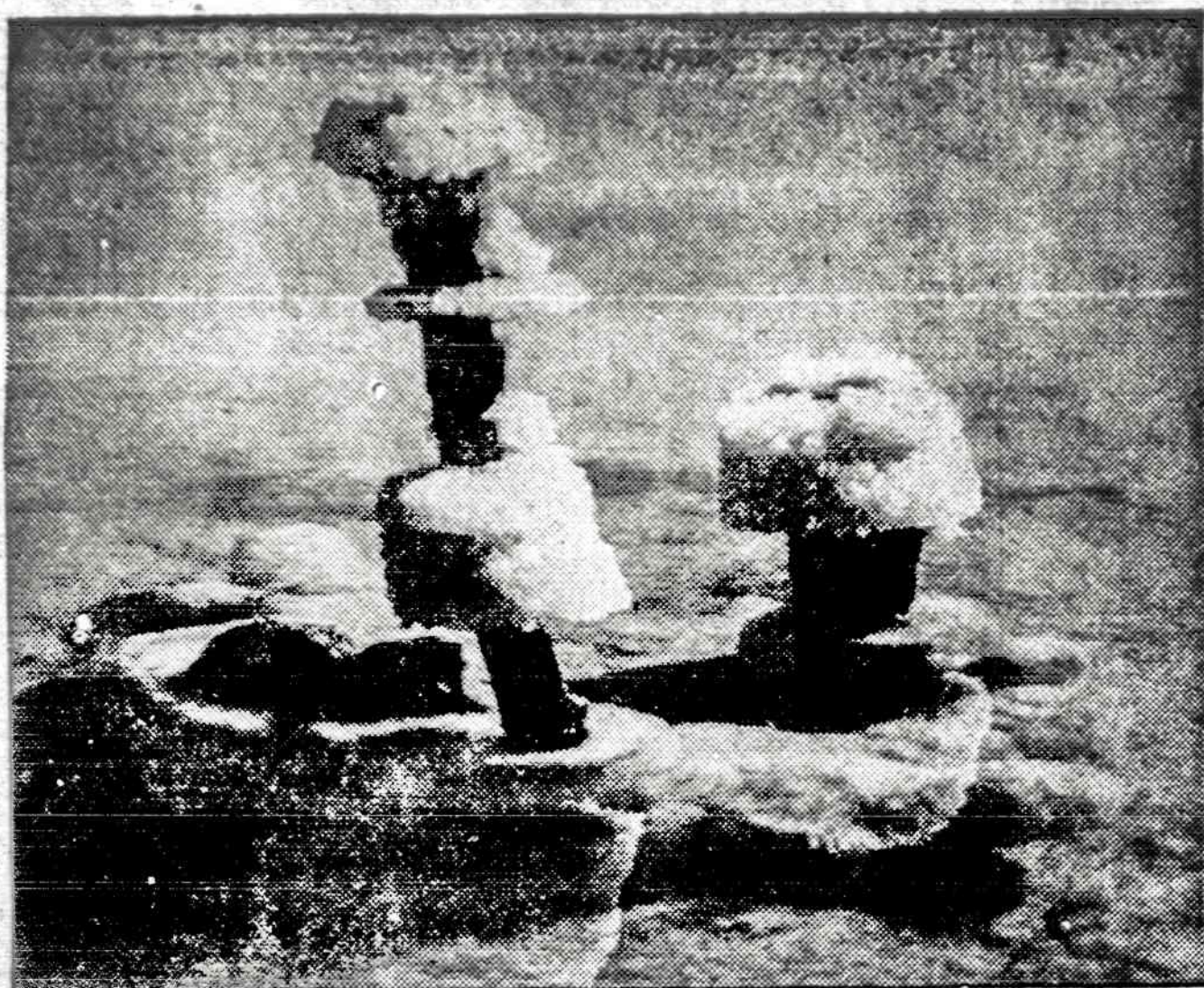

The Iron Curtain
Isn't soundproof.

She can't come to you for the
truth, but you can reach her.
Radio Free Europe does get the
truth through.

Write to Radio Free Europe
Box 1968, Mt. Vernon, N.Y.

Published as a public service in
cooperation with The Advertising Council.

Izraelio Mirties jūros vandenys yra daug druskos. Jos kristalai susiformavo ant negyvo medžio kamieno ir sudaro gražų, spindintį "grybą".

Lietuvių Opera užbaigė sezoną

Sekmadienį Čikagos Lietuvių Opera užbaigė dar vieną sėkmingą sezoną ir jaukioje vakarieneje, kurią apmokėjo mecenatai Talandžiai, paminėjo savo 15 metų gyvavimo sukaktį. Susirinkę svečiai ir choristai plovimais pasitiko įėjusius į V. S. W. Hall, 7254 W. 63rd St., Summit, Ill. salę solistus ir dirigentus.

Vakarienos programą pradėjo S. Dziugienė, pakviesdama vakarienei vadovauti dr.

L. Kriaučiūnų, 10-ties metų sukaktuvinių mecenatų. Jis išskė 15 m. operos darbo reikšmę, nurodymas, kad daug etninių grupių Čikagoje ar kitose Amerikos miestuose negalėdavo pagyvinti apie savo operą. Tos grupės lietuviams gali tik pavydėti pasiaukojimo, darbo ir organizuotumo bei meninių jėgų.

Raštu Čikagos Lietuvių Operą sveikino gen. konsulas Čikagoje dr. P. Daužvardis, mu-

zikas Jonušas, dirigentas Marjonošius, solistė Dambraskaitė, sol. Stankaitytė, P. Maželis, Sprindžiai, prof. Žilevičius ir "Dainavos" ansamblis, atsiuntę ir auką operos darbams.

Toliau kalbėjo A. Kučiūnas, suminėdamas visus prisidėjusius prie šio sukaktuvinio "Traviatos" pastatymo. Ponia Irena Kriaučiūnienė eliuota forma, švelniu humoru aptarė operos kelią. Buvo apdovanojami ilgamečiai choristai, išdainavę po 10 metų — keturios moterys ir keturi vyrai. Dovanas įteikė Talandžiai.

Malda prieš vaikus sukalbėjo kun. J. Borevičius S. J.

Operos valdybos pirmininkas G. Kazėnas suminėjo visus talkininkus, narius, išbuvusius operos chore jau 15 metų. Susirinkę visiems paplojo, o mecenatams ir rėmėjams sugiedojo ilgiausių ir turtingiausių metų. Visa programa praėjo sklandžiai ir įdomiai. Dr. Kriaučiūnas po gerų pietų "pristatė" nemažą raguolį, kuris "gautas iš Lietuvos". Jį prapiauti pakvietė solistė Dailė Mongirdaitė ir A. Kučiūnų, kuris šia proga pasakė, kad jis daugiau džiaugtųsi jei opera gautų dainininką iš Lietuvos o ne raguolį.

Per 15 metų operoje dirbo dirigentas Gečas, žurnalistas V. Butėnas ir visa eilė tenorų ir bosų. B. Pakšto orkestrui grojant svečiai ir operos nariai ilgokai linksminosi, girdėjęsi dainos, juokas ir linksmos kalbos.

Didysis Balys čiapat

Marquette Parko Lietuvių namų savininkų organizacija rengia linksmą Pavasario Spaudos Balio, lietuviškai spaudai ir radijo programoms paremti. Balys įvyks š. m. gegužės mėn. 22-tą d. 7 val. vak. Marquette Parko parapijos salėje, 6820 So. Washtenaw Ave. Baliaus globėjai yra ponis Stasė ir Juozas Bacevičiai.

Nuoširdžiai prašome apsilankyti. Jūsų lauks maloni lietuviška muzika, meninė dailė su pajavrinimais. Geriausias šiltes lietuviškam skoniui pritaikytas maistas, turtinga laimės išbandymo proga su vertingais laimėjimais, gausus ir nebrangus su geru aptarnavimu atsigavimui baras, maloni linksma publika, puiki proga smagiai praleisti šeštadienio vakarą ir pajusti jaukią malonią aplinką. Yra dak tarų patirta, kad malonių laikų praleidimu pataisoma sveikata. Tad nepraleiskime geros progos. Stasys Pallaba

IS CHICAGOS IR APYLINKIU

Pacių žmonių problema — neapleisti apylinkės Aldermanas Francis Lawlor iš

15 wardo dalyvavo kartu su negre aldermanu Anna Langford iš 16 wardo juodu ir baltų kaimynų susirinkime 6520 S. Wood St. mokyklos salėje. Abu aldermanai pareiškė norą bendrai dirbti, kad tarp dviejų rasų nebūtų trinties. Kun. Lawlor pareiškė, jog nėra jokios priežasties, kodėl tie du vardai turėtų tapli išsnyti. Didžiausias ir svarbiausias uždavinys esąs žiūrėti kad taip nevyktų. Jokios organizacijos: bažnytinės, valdinės, švietimo ar civilinių teisių iki šiol neišsprendė gėto problemų. Jas spręsti turi patys žmonės — juodi ir balti, pareiškė aldermanas.

8 metų plėšikas jau ir žmogžudys

Čikagoje mirė peršautas 36 m. Roosevelt Billups, kuris prieš mirtį atgavęs samonę policijai papasakojo, kad jį bandė apipiešti prie Green ir 70 gatvės kampą vienas 20 m., o kitas 8 m. plėšikai. Vyresnis plėšikas įsakė vaikui iškratyti Billups kišenes. Tas nieko negalvodamas pradėjo nuo vaiko eiti, o tas išsitraukęs revolverį jį peršovė.

Neturi įrodymų

Du nužudyti Brinks šarvuoto automobilio sargybiniai, greičiausiai nebus atkėrtę, nes prokuroras prisipažino neturįs pakankamai kaltinamosios medžiagos dviejų suimtų negrų nutiesimui. Liudininkai, kurie pradžioje sakėsi atpažinę nusikaltėlius, vėliau apsigalvojo ir nutarė teisme prieš juos neliudyti. Abiem suimtiems negram buvo nustatytas teismo užstatas — 5,000 dol. Jį sumokėję jie gali išeiti iš kalėjimo.

Ugniagesiai išgelbėjo kūdikio gyvybę

Kūdikis, kuris gimė su širdies defektu — viena didžioji arterija yra užsikimšusi, buvo iš Urbano į Čikagos ligoninę atgabentas specialiu ugniagesių helikopteriu. Viena mėnesio mergaitė šią kelionę gerai pakėlė, nors teko jai visą kelią duoti deguonį. Vaikų ligoninės chirurgai (Childrens Memorial) bando išgelbėti kūdikio gyvybę.

Pavogė seifą

Iš Burnside mokyklos valgyklos, 650 E. 91 St., vagys sėkmadienį pavogė visą seifą, svėrusį 400 svarų. Jame buvo 300 dol. pinigų.

TRUMPAI

— Chicago Lawn polietileno būstinė, 3515 W. 63 St., bus atdara publikos apžiūrai 9 — 5 val. iki gegužės 15 d.

Joseph Bellport iš Shoreham, N. Y., mėgsta paukščius ir stato jiems namelius. Paukščių namai pastatyti pašešio bažnyčias, su bokštais ir kitais pagražinimais.

HELP WANTED — FEMALE

Darbininkų Reikia

WE NEED YOU!!
LIVE IN
COMPANIONS
HOUSEKEEPERS —
MAIDS
(Domestic)
FULL OR PART TIME
CALL — 332-6707
UPJOHN — HOME MAKERS
22 W. MONROE ST.

Be a specialist. No experience necessary. 35 hour work week. Paid vacation. Free group insurance. Excellent working conditions. Near Loop location. Good transportation. Phone Miss BLUE at 666-0788

COOK

St. Lawrence Monastery
77th & Central.

Call

GL 8-6900

KEY PUNCH OPERATOR
OR
TYPIST WILLING TO LEARN
Age is no handicap.
\$85 a week to start.
Wilmette location.
Phone for appointment.
Mr. BOCK, 255-3536.

SECRETARY

Will be working in a 5 girl office. Some phone work. Must type 40-50 w.p.m. Must take 60-70 w.p.m. shorthand. Full company benefits. Near south side.
• CALL PERSONNEL
225-7003

EXPORT TYPIST —

Ocean freight forwarder
— O'Hare area
678-4320
MANNY GUERRERO

STENOGRAPHER

Must be able to use electric IBM typewriter, shorthand, accurate. Excellent working conditions. Vacations, pension plan, other benefits.
Call Mr. A. T. BONUCHI
after 9:00 A. M.
MO 6-4114

FURNITURE AND FIXTURES

Rakandai ir įrenginiai

PARDOVAMI
IS MODELINIŲ NAMŲ GALDAI
10% iki 50% nuolaida. Galima pirkti laimėjus iš išimokėjimo. Aptarnauja lietuviai.
SOUTHWEST FURNITURE CO.
TEL. GR 6-4421
6200 So. WESTERN AVE.

paskelbtos policijos savaitės proga. Kap. Richard McCurrie kviečia tos apylinkės piliečius atsilankyti ir susipažinti su policijos darbu.

— Jaunimo tautinis ansamblis "Gintaras" įsteigtas ir vadovaujamas Zigno Lapino Montrealyje, gegužės 22 d. 7 v. koncertuos Amerikos lietuvių piliečių klube, 227 Lawrence St., Hartford, Conn. Be puikaus choro ir tautinių šokių grupės, ansamblyje yra tautinių instrumentų orkestras.

— Marijos Aukšt. Mokyklos mokinių meno darbų paroda vyks Balzeko lietuvių kultūros muziejuje.

— Edwardas Baškys nuominuotas į St. Rita aukšt. mokyklos Tėvų klubo finansų sekretorius.

♦ Sekmadienį, gegužės 16 d., nuo 12 iki 4 val. p. p. Lietuvių Dukterų Draugija kviečia visuomenę atsilankyti ir pamatyti namus, kuriuos įsigijo priglausti vargstančius ir senelius. Open house, 2735 W. 71st St. (Pr).

♦ Venecuelos Lietuvių Draugija rengia Motinų pagerbimo pobūvį gegužės 15 d., šeštadienį, Balio Pakšto salėje, 3800 S. California Ave. Motinų pagerbimo programą atliks Venecuelos lietuvių jaunimas. Šokiams grės Balio Pakšto orkestras. Bus šilta ir šalta vakariene. Veiks bufetas. 7:30 val. vakare. Anka — \$6.00.

Bilietus galima įsigyti pas valdybos narius ir telefonais: 458-8345 ir 776-3727. (Pr).

REAL ESTATE.

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIŠIAMS NUOSIMČIAIS MENESTINIAIS ISSIMOKEJIMAMS

DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITE SI

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

PLATUS PASIRINKIMAS NAMŲ PIRKIMUI

BUTŲ NUOMAVIMUI — NOTARIATAS — VERTIMAI

DRAUDIMO AGENTŪRA PATARNAUJA VISAIŠ DRAUDIMO REIKALAIŠ

J. BACEVICIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — Prospect 8-2233

• NAMŲ IR BIZNIIŲ PIRKIMAS • PARDAVIMAS • NOTARIATAS

• PATVIRTINTI VERTIMAI • IMMIGRACIJOS POPIERIAI

• PAJAMŲ MOKESČIAI — INCOME TAX

LEONAS REAL ESTATE

2735 WEST 71st STREET

TEL. 925-6015

SKUBIAI parduodamas mūrinis namas: maisto krautuvė ir du butai Brighton Parke.
2 BUTAI ir šalia tuščias sklypas Brighton Parke.
BIZNIO PATALPA ir 3 butai. Gražiai atrodantis mūrinis namas Marquette Parke.

SIMAITIS REALTY

2737 WEST 43 STREET
CL 4-2390

PROSPECT HTS.

By owner. 3 bdrm., bi-level, 1 1/2 bath. Pan. fam. rm. w-frpl. Cen. air. Hdwd. fls., 2 car gar. Fenced vd. \$40,500.
296-4768

TERRA

Brangenybės, Lėkrodžiai, Dovanos visoms progoms.
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer, Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

HOME INSURANCE

Call: Frank Zepolis
3208 1/2 W. 95th St.
GA 4-8654
State Farm Fire and Casualty Company

A. & L. INSURANCE & REALTY

A. LAURAITIS

INCOME TAX

4645 So. ASHLAND AVE.

LA 3-8775

(Currency Exchange istaigoj)

Pigūs automobilii draudimai.

DAŽAU NAMUS

IS VIDAUS IR LAUKO

Valau kilimus ir baldus.

Pilna apdrauda.

L. RUDIS Tel. CL 4-1050

A. TVERAS

LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBES

Pardavimas ir Taisyimas

2646 WEST 69th STREET

Tel.: Rpublic 7-1941

APDRAUDŲ AGENTŪRA:
Namų, automobilių, gyvybės, sveikatos ir biznio.

Patogios išimokėjimo sąlygos.

J. BACEVICIUS
6455 So. Kedzie Ave. PR 8-2233

BUTŲ NUOMAVIMAS

SAVININKAMS NEMOKAMAI

Namų pardavimas, pirkimas,

Įvairūs draudimai.

BUD'S REAL ESTATE

BALYS BUDRAITIS

4307 So. Kedzie, Chicago

TEL. — 254-5551

1339 State St., Lemont, Ill.

TEL. — 257-5542

PAVASARIO PLANAS

GRAŽUS LOTAS Marquette Parke. STILINGA mūro rezidencija. 10 kambarių pajamom ar sau gyventi. Mūro garažas. Art Marquette Parko ir Kedzie. \$24,500.

KAIP SALDAINIS gražus, šviesus apartamentinis mūras ir mūro garas. 2 bloki nuo Marquette Parko. Virš \$7,000 pajamų. Jei susipėstė — tik \$47,700.

AR 14,000 DOL. PAJAMŲ kasmet nėra turintis iš apyaujo apartamentinio mūro gerą vietą su lengva parka? Kaina 76,900.

9 KAMBARIŲ pajamų mūras, naujai sutvarkytas. Gražus, ramioj gatvėj. Kaina \$19,000.

GRAŽI 15 METŲ REZIDENCJA. 6 kambarių mūras, 2 vonios, naujas garas, prieš šalį Marquette Parko. 2 BUTŲ tvarkingas mūras, 2 auto garas. \$29,500.

TVIRTŲ 2 MURAI Brighton Parke. Virš \$18,000 pajamų metams. Su nuolaida iki \$51,000.

4 BUTŲ MURAS, naujas gamų šildymas, gara vieta. Rimtam pirkėjui, vertas \$44,000.

Valdis Real Estate

7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

1 1/2 AUKŠTO: 12 metų mūrinis. Šilima gazu, centrinis šildymas, gražiai įrengtas rūsys, 2 auto garas, beveik dvigubas sklypas. Apylinkė 47tos ir Pulaski. \$37,500.

2 PO 5 MURINIS. Nauja šilima gazu, aluminijaus langai, 2 automobilio garas, Marquette Parke. Tik \$28,900.

3 MIEGAMŲJŲ mūrinis. Karšto vandens šilima gazu, 2 auto garas, Marquette Parke. \$23,500.

12 BUTŲ 4 metų mūras. Radiant šilima gazu, aluminijaus langai, 12 automobilio patatytai vieta. Platus sklypas. Virš \$24,000 pajamų metams. Pietvakarių priemiestyje. — \$175,000.

NERIS REAL ESTATE

3009 WEST 63rd STREET

Tel.: 471-0321

PALIKIMAS. Gražus šviesių plytų 7 kambarių mūrinis. Nauja karšto vandens gazu šilima, gera potvynio kontrolė. 2 mašinos garas, Marquette Parke. Tik \$22,500.

Tel. 471-0321.

NATIVITY PARISH
New low price on an exceptional brick bungalow. 6 rooms, 1 1/2 bath, 2 car brick garage.

Near 72nd and Whipple.
Call Mrs. RITNER, HE 4-4300
McKEY & POAGUE
3145 W. 63rd STREET

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR
Irengia naujus ir perstatu senus visus rūšis namo apšildymo centus ir air-conditioning į naujus ir senus namus. Irengia vandens boilerius ir stogu rinas (gutters). Darbas atliekamas greit, sąžiningai ir garantuotai. Apskaičiavimai nemokamai. Turu leidimus dirbti mieste ir užmiesčiuose.

DOMAS ZUKAUSKAS
HEATING & SHEET METAL
4444 So. WESTERN AVE.
CHICAGO, ILL. 60609
TEL.: VI 7-3447

K. ERINGIS

CALIFORNIA SUPER SERVICE

Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t.

— 4824 So. CALIFORNIA AVE.

CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

BIZNIERIAL KURIE GARSINASI

"NAUJENOSE", — TURI GERIAUSIA

PASISEKIMA BIZNYJE